

Liitetaulukko 1. THL:n sairastavuusindeksin sairausryhmät ja tietolähteet

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
Syöpäsairaudet	Tarkasteluvuoden aikana todettujen uusien syöpätapausten ilmaantuvuus (lukuun ottamatta muita ihosyöpiä kuin melanooma, ICD10-koodit C00-96, D06, D09.0-1, D30, D32-33, D41-43, D45-D47, D76, N87.2) 0-79-vuotiaiden ikäryhmässä.	Syöpärekisteri	<p>Suomen Syöpärekisteri on väestöpohjainen ja kansallinen rekisteri. ^{1,2}</p> <p>Laatuseloste: https://syoparekisteri.fi/tilastot/tilastokuvaus-ja-laatuselosteet/</p> <p>Muut ihosyövät kuin melanooma jätettiin pois, koska näiden aiheuttama kuormitus kuntien terveydenhuollolle on pääosin vähäinen. Ihomuutoksen poisto on samalla diagnostinen ja hoitava. Lisäksi samat henkilöt saavat toistuvia ihosyöpiä, eikä niistä aina tule edes diagnostista vahvistusta, jolloin rekisterin kattavuus muiden ihosyöpien kuin melanooman kohdalla on todennäköisesti aliarvio.</p> <p>Rajoitukset:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indeksi ei huomioi syöpien uusiutumista eikä eri syöpätauteihin liittyviä eroja syöpien hoidettavuudessa ja syöpäkuolleisuudessa.• Keskimääräistä korkeampi syöpäindeksi voi kertoa paitsi suuresta syöpäsairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella on onnistuttu syövän varhaisdiagnostiikassa ja hoidossa.
Sepelvaltimotauti	Tarkasteluvuoden aikana sairaalahoitoon (ICD 10-koodit I20.0, I21-I22) tai kuolemaan	Sydän- ja verisuonitautien rekisteri	Tietosisältö perustuu Tilastokeskuksen ylläpitämään kuolemansyyrekisteriin ja THL:n hoitoilmoitusrekisteriin ^{3,4,5} .

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
	johtaneiden sepelvaltimotautitapahtumien (ICD10-koodit I20–I25, I46, R96, R98) ilmaantuvuus ikäryhmässä 35–79-vuotiaat.		Kuolemansyyrekisterin laatu ja kattavuus ovat erinomaisia kansainvälisessä vertailussa. Laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh
Aivoverisuonien taudit	Tarkasteluvuoden aikana sairaalahoitoon tai kuolemaan johtaneiden aivoverenkiertohäiriöiden ensikohtausten (ICD10-koodit I60–I64 paitsi I63.6) ilmaantuvuus ikäryhmässä 35–79-vuotiaat.	Sydän- ja verisuonitautien rekisteri	Tietosisältö perustuu Tilastokeskuksen ylläpitämään kuolemansyyrekisteriin ja THL:n hoitoilmoitusrekisteriin ^{3,4,5} . Kuolemansyyrekisterin laatu ja kattavuus ovat erinomaisia kansainvälisessä vertailussa. Laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh
Tuki- ja liikuntaelin-sairaudet	Tarkasteluvuoden lopussa voimassa olevien tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairauksien (ICD10-koodit M00–M99) vuoksi myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden esiintyvyys ikäryhmässä 16–64-vuotiaat.	Suomen työeläkkeensaajat -tilasto Saatavana: https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=682	Suomen työeläkkeensaajat -tilasto, laatuseloste: https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/tyoelakkeensaajat/

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
Mielenterveyden häiriöt	A) Itsemurhat: Tarkasteluvuoden aikana itsemurhien ja sairaalahoitoon johtaneiden itsensä vahingoittamisten (ICD10-koodit X60–X84) ilmaantuvuus ikäryhmässä 15–79-vuotiaat.	Kuolemansyytilasto Hoitoilmoitusjärjestelmä (Hilmo)	<p>Kuolemansyyrekisterin laatu ja kattavuus ovat erinomaisia kansainvälisessä vertailussa. Laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt</p> <p>Hoitoilmoitusrekisterin tietoihin itsemurhayrityksistä tulee suhtautua varauksella, sillä kunnittaiset erot voivat osin johtua erilaisista käytännöistä kirjattaessa itsensä vahingoittamisen takia hoidettujen henkilöiden tietoja hoitoilmoitusrekisteriin.</p> <p>Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p>
Mielenterveyden häiriöt	B) Psykoosi: Tarkasteluvuoden lopussa psykoosin (Kelan sairauskoodi 112) takia myönnettyjen lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien esiintyvyys.	Tilastotietokanta Kelasto Saatavana: https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=685	<p>Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://www.kela.fi/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista-laatuseloste</p>
Mielenterveyden häiriöt	C) Työkyvyttömyyseläkkeet: Tarkasteluvuoden lopussa voimassa olevien mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden (ICD10-koodit F00 – F99) vuoksi myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden esiintyvyys ikäryhmässä 16–64-vuotiaat.	Suomen työeläkkeensaajat -tilasto Saatavana: https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=3218	<p>Suomen työeläkkeensaajat -tilasto, laatuseloste: https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/tyoelakkeensaajat/</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
Tapaturmat	Tarkasteluvuoden aikana vammojen tai myrkytysten (ICD 10-koodit S00-T78) vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden hoitajaksojen ilmaantuvuus ikäryhmässä 15–79-vuotiaat.	Hoitoilmoitusjärjestelmä (Hilmo)	Tapaturmat erikoissairaanhoidossa -tilasto, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sairastavuus-ja-tapaturmat/tapaturmat/laatuseloste Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh
Dementia	Tarkasteluvuoden lopussa Alzheimerin taudin (Kelan korvauskoodi 307, lääkkeet donepetsiili, rivastigmiini, galantamiini tai memantiini) takia myönnettyjen lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien esiintyvyys 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä.	Tilastotietokanta Kelasto	Kelan tietoihin Alzheimerin taudin erityiskorvausoikeuksista demencian yleisyyden mittarina tulee suhtautua varauksella. Keskimääräistä korkeampi demenciat indeksi voi kertoa suuresta demenciasairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnistetaan ja hoidetaan muistisairauksia erityisen aktiivisesti. Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://www.kela.fi/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista-laatuseloste

Lähteet

- 1) Teppo L, Pukkala E, Lehtonen M. Data quality and quality control of a population-based cancer registry. Experience in Finland. Acta Oncol 1994;33:365-9.
- 2) Forman D, Bray F, Brewster DH, Gombe Mbalawa C, Kohler B, Piñeros M, Steliarova-Foucher E, Swaminathan R and Ferlay J, editors (2013) Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X (electronic version). Lyon: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://ci5.iarc.fr>

- 3) Pajunen P. et al. Sydäninfarktidiagnoosin luotettavuus hoitoilmoitus- ja kuolemansyyrekisterissä vuosina 1988-2002. Suomen Lääkärilehti 39/2005, s. 3883-3887. Saatavana: <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2005/SLL392005-3883.pdf>
- 4) Mähönen M, Pietilä A, Havulinna A, Koukkunen H, Kärjä-Koskenkari P, Juolevi A, Mustonen J, Ketonen M, Lehtonen A, Immonen-Räihä P, Lehto S, Airaksinen J, Kesäniemi Y, Salomaa V. 2014. Sepelvaltimotaudin kajoavia toimenpiteitä koskevien rekisteritietojen luotettavuus ja kehityssuunnat 1994-2011. Suomen Lääkärilehti 33/2014 v sk 69. Saatavana: <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2014/SLL332014-1953.pdf>
- 5) Tilastokeskus. Suomen virallinen tilasto (SVT). Kuolemansyyt. Kuolleet peruskuolemansyyn ja iän mukaan vuonna 2010 (siteerattu 17.8.2015). Saatavana: https://tilastokeskus.fi/til/ksyyt/2010/ksyyt_2010_2011-12-16_laa_001.fi.html